

Nr 125.

Av herr **Wohlin**, om åvägbringande av en lag angående skyldighet för de svenska storbankerna att offentligt framlägga uppgifter rörande av dem behärskade näringsföretag.

Ett av huvuddragen i vårt lands ekonomiska utveckling under senare tid är de stora bankinstitutens och deras ledares samt dem närståendes fortgående förvärv av aktier i svenska näringsföretag samt växande inflytande över dessa genom tillsättande jämväl av industriföretagens ledning. Det fordom fria näringslivet, lett av framstående och oberoende män och banbrytare på skilda områden, förvandlas mer och mer till under storbankernas ledning stående monopolartade sammanslutningar. Näringsfrihetens livgivande impulser försvagas, industriföretagens av bankerna tillsatta chefer bliva ofta beroende och viljesvaga personer, känsliga för det nutida kapitalväldets synpunkter och önsksningar, och de dugliga och självständiga personligheterna draga sig alltmera tillbaka från arbetet i näringslivets tjänst. Inom ett endast till skenet demokratiskt samhälle uppväxer en oerhörd enskild makt, koncentrerad hos ett mindre antal finansmän och storfinansiella familjekonsortier, vilka genom den makt de besitta utöva ett icke alltid lyckligt inflytande till och med på rikets styrelse. Mot denna finansmakt synes den nutida arbetarerörelsen, som uppgiver sig kämpa för arbetareklassens ekonomiska frigörelse, svag och maktlös, ja många tecken och händelser under senare tid tyda på att även arbetarerörelsen resignerat inför det alltmera växande storbanksväldet. För att frigöra arbetareklassen tro sig dennas nuvarande ledare, uppfostrade i den judiska maximens lärosatser, finna en utväg i »socialiseringen», som emellertid icke komme att leda till annat än att den internationellt färgade finansmakten under andra former behölle ledningen av det ekonomiska samhällslivet, samtidigt med att möjligheterna till en fri tävlan ytterligare inskränktes och det allmänna välståndet ginge tillbaka. Alltmera börjar ute i Europa in-

sikten om nu antydda förhållanden vakna, och den utomordentligt stora fara, som storfinansens och socialismens i förening utgöra för de europeiska nationalstaterna och deras folk, har givit upphov till kraftiga varningsord från framsynta och folkligt lagda personligheter.

Med hänvisning till dessa hastigt nedskrivna, men på mångårig eftertanke byggda synpunkter tvekar jag icke taga steget att i förevarande, till den svenska riksdagen inlämnade motion hemställa,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t begära utarbetandet och framläggandet av en lag, enligt vilken var och en av de nuvarande svenska storbankerna ålägges att för offentligheten framlägga fullständiga uppgifter rörande av dem direkt eller indirekt behärskade näringsföretag av alla slag inom riket, till vägledning för det svenska folkets bedömning av det nutida ekonomiska samhällslivets verkliga struktur och beskaffenhet.

Stockholm den 21 januari 1921.

Nils Wohlin.